

De stuifkuil van Meijndel

In Meijndel is sinds 1993 een stuifkuil aan het groeien, als eerste tastbaar teken van veranderend inzicht in het beheer van de zeevering hier. Na ruim tien jaar volgen van de ontwikkeling kunnen we goed zien hoe deze mascotte van Meijndel zich gedraagt.

Dynamisch handhaven: voorzichtig proberen

Sinds de Kustnota 1990 is het kustbeheer in Nederland sterk veranderd. Ook de Hoogheemraadschappen zijn hun zeeoeverbeheer aan het aanpassen. Om te bepalen wat de gevolgen zijn van het loslaten van het vertrouwde beheer zijn binnen het gebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland twee proeven gestart. In 1990 is stormschade bij Parnassia niet hersteld en sinds 1993 krijgt een stuifkuil in de eerste duinenrij van Meijndel de kans om zich vrij te ontwikkelen.

De stuifkuil bij Meijndel ligt, bekeken vanuit de waterkering, op een gunstige plaats. De tweede duinenrij achter de stuifkuil bezit voldoende waterkerend vermogen om een superstorm te kunnen keren. Uit metingen blijkt ook het effect van de stuifkuil op de veiligheid gering.

Ontwikkeling stuifkuil

Om de ontwikkelingen te volgen is vanaf het ontstaan van de stuifkuil regelmatig gemeten in het gebied. Waarschijnlijk is het begin van de kuil ontstaan na een aantal stormen in januari 1993. De grootste uitbreiding heeft zich voltrokken tussen 1993 en oktober 1996. Tot 1997 groeide de kuil hard door en bereikte toen min of meer stabiele contouren, al is er nog steeds sprake van dynamiek. Ook uit de meting van 2004 blijkt nog geen enkel teken van stabilisatie, maar het meeste zand lijkt zich binnen de kuil te verplaatsen. Opvallend is dat de kuil meestal 'tegen de wind in' groeit. Daarnaast is er vooral sprake van een uitholling van de bodem.

De overstuiving die op luchtfoto's waarneembaar is, varieert. In maart 1993 is er nog weinig van te zien. In 1995 en 1997 ligt er een grote

pluim achter de kuil. De richting hiervan is ieder jaar min of meer gelijk, namelijk oost-noordoost.

De ontwikkeling van de kuil is, met uitzondering van de eerste vorming, niet gerelateerd aan de hoeveelheid stormen over een periode. Er is geen relatie tussen waargenomen volumeveranderingen en geschat potentieel zandtransport. Wel is er samenhang met de richting van de stormen. De as van de kuil verschuift in de loop van de tijd en dit lijkt verband te houden met de richting van het zandtransport.

Invloed op vegetatie

Uit vegetatieonderzoek uit 2003 blijkt dat de stuifkuil een grote invloed heeft op de vegetaties in dit deel van de zeeoever. Naast een grote mate van openheid in de vegetatiestructuur zijn er ook duingraslandvegetaties in de nabijheid van de stuifkuil tot ontwikkeling gekomen. Deze reageren positief op overstuiving met het kalkrijke zand; de stuifkuil heeft een verrijken- de invloed op de diversiteit van flora en vegetatie. Aangenomen mag worden dat ook de fauna zich positief ontwikkeld heeft door de grotere plantendiversiteit.

Toekomst

Het hoogheemraadschap zal samen met de andere betrokken partners de ontwikkelingen rond de stuifkuil blijven volgen. De afspraken die rond de stuifkuil zijn gemaakt hebben ook betrekking op de aangrenzende zeeoever. Wie weet wat zich hier verder uit ontwikkelt...

IR. S. SONNEVELDT WERKT ALS ADVISEUR WATERKERINGEN BIJ HET HOOGHEEMRAADSCHAP VAN RIJNLAND

REFERENTIE

ARENS, S. M. EN B. KRUIJSEN, 2003. DE STUIFKUIL BIJ WASSENAAR. INVENTARISATIE EN VERANDERINGEN SINDS 1993.

Sinds 1993 krijgt een stuifkuil in de eerste duinen bij van Meijndel de kans om zich vrij te ontwikkelen (foto: foto bureau Thuring)

Werken in het duingebied: Bezoekerscentrum Meijndel

De beheerder van bezoekerscentrum Meijndel is dagelijks bezig met de natuur in het duingebied. Een van zijn taken is recreanten informeren en hun vragen beantwoorden. "Je hebt met allerlei soorten mensen te maken. Gemiddelde, maar ook boze en ongeruste mensen. Over de kaulslag in Berkheide bijvoorbeeld of over het feit dat hun hond niet los mag lopen. Het is de kunst om ze vrolijk weer naar buiten te krijgen. Meestal lukt me dat wel. Het duinbeheer is zoals ik erover denk en dat kan ik ook uitleggen naar de bezoekers. De duinen betekenen veel voor mij. Als ik er niet werk, loop ik er wel in mijn vrije tijd. Gisteren liep ik bij Scheveningen, vlak bij de Meteororen. Daar heb je een prachtig uitzicht. In de winter wandel ik graag door Het Grote Bos, dat achter Boerderij Meijndel begint. De grillige vormen van de kale bomen zie je dan goed. Voordat het bezoekerscentrum opengaat, loop ik het seizoenspad na en verzamel ik planten. Dan denk ik altijd: wat heb ik toch een mooie baan. De verzamelde planten zijn bestemd voor het plantenbord in de tentoonstellingsruimte. Zo kunnen de mensen zien wat er op dat moment bloeit. Het seizoenspad wordt elk voor- en najaar ergens in het duingebied uitgezet. Wandelaars kunnen het nalopen met behulp van een boekje met tekst en uitleg. Ik controleer elke dag of de informatiebordjes langs het pad nog goed hangen. In de weekenden ben ik vanaf 10 uur vrijwel de hele dag bezig met het helpen van mensen. Er komen hier op een gemiddelde zondag 350 tot 500 bezoekers. Wat veelgestelde vragen zijn? Of er wel genoeg water in het duin is. En weet je waarover veel mensen zich verbazen? Over het gemiddeld waterverbruik per dag. Vaak schatten ze dat totaal verkeerd in. Dan zeggen ze 8 liter, terwijl het 1,28 liter is!"

KIES NATUUR IN HET WATERSCHAPSBESTUUR

Eind september valt er een verkiezingsbiljet bij U in de bus voor het waterschapsbestuur. Dan wordt het Algemeen Bestuur gekozen (36 zetels), zeg maar: de gemeenteraad van het waterschap. We roepen U op om kandidaten te stemmen die door de natuur- en milieuborgorganisaties worden ondersteund. Klik voor de kandidaten op www.kiesnatuur.nl.